

Læreplan i valgfaget ideer og praktisk forskning

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 12. juni 2020

Gjelder fra 01.08.2020

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Ideer og praktisk forskning handler om å utvikle forståelse av forskning og ulike forskningsmetoder. Faget skal gi elevene praktisk erfaring med å tenke kritisk og løse problemer gjennom kreative prosesser. Faget skal også forberede elevene til videre studier og arbeidsliv ved å gi dem kjennskap til prinsipper innenfor naturfaglige og samfunnsfaglige forskningsmetoder og trening i å formulere, utforske og besvare ulike spørsmål og problemstillinger. Arbeidslivet og samfunnet har behov for mennesker som kan tenke kreativt, undersøke og stille spørsmål ved etablerte sannheter og søke ny kunnskap.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Valgfaget ideer og praktisk forskning skal bidra til elevenes skaperglede, engasjement og utforskertrang og la dem få erfaring med å omsette egne ideer til utforskningsprosjekter. Faget skal legge til rette for idémangfold og egne undersøkelser og bidra til at elevene blir nysgjerrige og stiller gode spørsmål, utvikler evne til vitenskapelig og kritisk tenkning og utøver etisk bevissthet og kildekritikk i utforskningsarbeid.

Valgfagene henter innhold fra andre fag i grunnskolen.

Kjerneelementer

Vitenskapelig metode og analyse

Kjerneelementet vitenskapelig metode og analyse handler om å arbeide fra idé til konklusjon. Videre handler kjerneelementet om å forstå hva forskning er, vise innsikt i behandling av data og presentere undersøkelser. Elevene skal få praktiske erfaringer med å gjennomføre utforskningsprosjekter med bruk av ulike forskningsmetoder. Både naturfaglige og samfunnsfaglige forskningsmetoder kan inngå i elevenes arbeid.

Kreativitet i forskning

Kjerneelementet kreativitet i forskning handler om å bruke egne ideer eller interesser som grunnlag for å utvikle problemstillinger og gjennomføre utforskningsprosjekter. Ved å forfølge egne ideer skal elevene få erfaring med å utvikle egen nysgjerrighet og kreativitet. Videre handler kjerneelementet om å bruke kreativiteten sin til å velge egnede metoder og tekniske løsninger for å innhente data.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering ideer og praktisk forskning

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utforske og drøfte egne og andres ideer og problemstillinger, og formulere spørsmål og hypoteser som grunnlag for videre undersøkelser
- planlegge, gjennomføre og presentere vitenskapelige undersøkelser basert på egne ideer eller interesser, og drøfte resultater fra undersøkelser
- velge og bruke relevante forskningsmetoder og verktøy i gjennomføring av eget utforskningsarbeid
- bearbeide, analysere og kritisk granske innhentede data alene og sammen med andre

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i valgfaget ideer og praktisk forskning når de utvikler en idé, velger og bruker egnede verktøy og metoder og bearbeider innhentede data. Videre viser og utvikler de kompetanse når de begrunner valgene de gjør, og når de presenterer og kritisk drøfter resultater basert på utforskingen og undersøkelsene de har gjort.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte metoder og innfallsvinkler. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i faget. Elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i idéutvikling, verktøy- og metodebruk, undersøkelser og faglig kreativitet og refleksjon.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i valgfaget ideer og praktisk forskning ved avslutningen av opplæringen. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i valgfaget ideer og praktisk

forskning basert på kompetansen eleven har vist i arbeidet med vitenskapelig metode og analyse og i arbeidet med kreativitet i forskning.

Vurderingsordning

Eleven skal ha én standpunktkarakter.